

Niemcy są znowu rozczarowane.

Odpowiedź francuska na memoriał niemiecki.

Stresemann uważa za zbyt długie zatrzymywanie zastawów przez Francję w Nadrenji i zagł. Ruhr.

PAT. — BERLIN, 19 stycznia — Dziś wieczorem odbyło się w wydziale prasy ljalnym przyjęcie prasy zagranicznej. Minister spraw zagranicznych Stresemann wygłosił dłuższe przemówienie, w którym poruszył działalność obu komitetów rzeczoznawców, ustanowionych przez komisję odszkodowań, zaznaczając, że cały świat polityczny z największym zainteresowaniem patrzy na prace tych komitetów.

Dla Niemiec jest kwestią pierwszorzędnej wagi, czy komitetom tym uda się rozwiązać kwestię odszkodowań. O do-tychczasowych wynikach prac tych komitetów nie można nic powiedzieć, ponieważ prace te znajdują się w początkowym stadium, a rząd postanowił nie publikować tekstu ostatnich memoriałów. Jednakże, że odpowiedź na memoriał niemiecki rozczarowanie, że dalsza dyskusja doprowadzi do pożądanego rezultatu.

Następnie dr. Stresemann polemizował z Poincarem, atakując ustępy jego przemówienia, odnoszące się do Pałatynatu i oświadczył, że Poincare nieustannie twierdzi, iż bez zatrzymania zastawów przez Francję i Belgię w Nadrenji i zagłębii Ruhr nie może zmusić Niemcy do zapłacenia odszkodowań i dlatego zastawy należy zatrzymać. Przemówienie swoje zakończył minister oświadczeniem, że przewodniacym polityczną Niemiec jest utrzymanie pokoju i granic w faktach pozostawił Niemcy traktat wersalski.

Gdyby Niemcy odstąpiły od tej zasady, to nastąpiłaby ich ruina, oraz katastrofa w życiu ekonomicznym Francji, której pierwsze objawy już się zaznaczyły w ostatnich dniach przez spadek franka francuskiego.

ODPOWIEDŹ FRANCUSKA DO NIEMIEC.

AW. — BERLIN, 19 stycznia — Niemiecki charge d'affaires odbył w Paryżu kilkudniową naradę z ministrem spraw zagranicznych, Stresemannem i innymi ministrami.

Treść odpowiedzi francuskiej na memoriał niemiecki nie jest znana, lecz dobrze poinformowane pisma dają do zrozumienia, że odpowiedź ta nosi dwa nowe poglądy.

Rząd francuski życzy sobie utrzymania obecnego stanu rzeczy w Nadrenji i po drugie, rząd francuski uznaje kompetencje rządu niemieckiego w zakresie okupacji zagłębła Ruhr.

DZIAŁALNOŚĆ KOMITETU RZECZOZNAWCÓW.

PAT. — PARYŻ, 19 stycznia — Pierwszy komitet rzeczoznawców ogłasza następujący komunikat: Komitet Rzeczoznawców do spraw budżetowych i walutowych Rzeszy niemieckiej powstał przed kilkoma dniami 2 subkomitety którym powierzono przeprowadzenie studiów. Subkomitety te zebrały się dzisiaj, aby zdać sprawę ze swych czynności. Następnie posiedzenie komitetu odbędzie się dnia 21 bm. o godzinie 3 popoł. przy udziale prezydenta banku rzeszy Schachta. Na posiedzeniu tym, będzie się toczyć dyskusja nad sprawą walutowymi. Komitet uchwalił dzisiaj wezwać angielskiego rzeczoznaw-

ce dla spraw kolejowych i generalnego sekretarza centr. urzędu kolejowego, aby złożyli wyjaśnienia pewnych kwestii z dziedziny kolejnictwa niemieckiego.

NOWY PROJEKT UREGULOWANIA ODSZKODOWAŃ.

PAT. — BERLIN, 19 stycznia — „Sozialistische Parlamentarische Pressedienst“ ogłasza nowy projekt uregulowania kwestii odszkodowań. Autorem tego projektu jest przemysłowiec niemiecki, Litwin, bawiący obecnie w Paryżu. W projekcie swoim Litwin zaleca, aby rząd Rzeszy nabył jedną czwartą akcji przemysłu niemieckiego, wartości 45 miliardów mk. złotych. Suma ta miałaby być zdeponowana w specjalnie zorganizowanym banku odszkodowań do dyspozycji komisji odszkodowań. Dziennik wspomniany wyraża się z uznaniem o projekcie Litwina.

SYTUACJA KOLEI NIEMIECKICH.

AW. — PARYŻ, 19 stycznia — Komisja znawców wezwała Wiljama Aquorda, znanego angielskiego fachowca kolejowego, oraz generalnego sekretarza europejskiego związku kolejowego, Lecheura do przedstawienia sprawozdania w sprawie kolei niemieckich.

Obydwaj znawcy mają odpowiedzieć na następujące cztery pytania: Jakie są przyczyny deficytu niemieckich kolei państwowych? Jakimi środkami zamierza rząd Rzeszy przeciwdziałać uniknięciu deficytu? Czy przejście kolei niemieckich w ręce prywatne byłoby pożyteczne dla finansów niemieckich i czy ist-

nieje możliwość eksploatacji kolei niemieckich przez niemiecko-francusko-angielsko-amerykańskie towarzystwo, któreby część dochodów przekazywało komisji odszkodowań.

AMBASADOR HOESCH.

PAT. — BERLIN, 19 stycznia — „Vossische Zeitung“ donosi, że obecny niemiecki charge d'affaires w Paryżu von Hoesch udaje się z powrotem do Paryża w przyszłym tygodniu już jako ambasador.

ALBERT THOMAS W BERLINIE.

PAT. — BERLIN, 19 stycznia — Przewodniczący międzynarodowego biura pracy Albert Thomas odbył naradę z niemieckim ministrem pracy w sprawie 8-godzinnego dnia pracy.

PROCES HITLERA I LUDENDORFA.

PAT. — MONACHJUM, 19 stycznia — W sprawie procesu Hitlera, Ludendorfa i tow. prokurator oświadczył prawniczo, że akt oskarżenia wymienia 9-ciu przywódców ruchu rewolucyjnego. Proces musi być ukończony przed 1 kwietnia, ponieważ w dniu tym zniesione będą sądy ludowe. Proces będzie prowadzony jawnie, o ile nie będzie zagrażał interesom państwa. Świadkowie zostaną zwolnieni od obowiązku zachowania tajemnicy urzędowej.

PAPIEŻ DLA KOŚCIOŁÓW NIEMIECKICH.

PAT. — BERLIN, 19 stycznia — Papież wysłał do Niemiec 1.200 tysięcy li-rów w gotówce oraz 50 tysięcy metrów materiałów włókienniczych, na cele kościoła.

SPRAWY POLITYKI POLSKIEJ.

BANK POLSKI.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Rada ministrów zakończyła prace nad statutem Banku Polskiego i prezes komitetu organizacyjnego p. Stanisław Karpisński po posiedzeniu rady wyjechał do Spawy dla uzyskania podpisu prezydenta Rzplitej na rozporządzenie o Banku Polskim, które ma być wydane na podstawie ustawy o pełnomocnictwach rządowych.

W KOMITECIE EKONOMICZNYM.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Komitet ekonomiczny ministrów omawiał wczoraj sprawę dopuszczenia umów w złotych polskich. Następnie omawiana była sprawa kredytów i ulg dla przemysłu i zagadnienia podtrzymania produkcji w czasie przeprowadzenia sanacji skarbu.

ZMIANY W MINISTERSTWIE SPRAW ZAGRANICZNYCH.

PAT. — WARSZAWA, 19 stycznia. — Z powodu choroby dyrektora departamentu politycznego w min. spraw zagranicznych p. dr. Koźmińskiego, kierownik in. spraw zagranicznych, dr. Bertoni powierzył czasowo jego zastępcę p. dr. Wacławowi Olszewiczowi, naczelnikowi wydziału ekonomicznego. (Jak dowiadujemy się, choroba p. Koźmińskiego nosi charakterystyczny przebieg, przyjął na audjencji król,

charakter polityczny i p. Koźmiński do pełnienia swych obowiązków nie wróci — Przyp. redakcji).

W POLSCE JEST BRAK PRACY.

Warsz. kor. „Republiki“ telefonuje: Do Polski w ostatnim czasie przybyło sporo osób poszukujących pracy. Wobec tego, że w Polsce jest brak pracy ministerstwo spraw zagranicznych wydało polecenie do naszych placówek zagranicznych, aby nie udzielano tym ludziom, którzy się nie będą mogli wykazać z określonego zajęcia wiz do Polski.

WYPADKI LISTOPADOWE W SĄDZIE KRAKOWSKIM.

PAT. — KRAKÓW, 19 stycznia — Według „Nowej Reformy“ ponowne rozprawy w związku z rozstrzelaniem z dnia 1 listopada r. ub. odbędą się w tamtejszym sądzie okręgowym karnym dnia 24 b. m. Jak wiadomo pierwsza rozprawa została w grudniu odroczone, celem przesłuchania nowych świadków.

ZMIANA W POSELSTWIE POLSKIM W SZTOKHOLMIE.

PAT. — SZTOKHOLM, 19 stycznia. — Poseł polski w Sztokholmie Michałowicz, odwołany na inne stanowisko, opuszcza stolicę szwedzką. Wczoraj posła Mi-

W jakim wypadku ustawa wskaźnikowa nie obowiązuje.

PAT. — WARSZAWA, 19 stycznia. — Na skutek napływających zapytań pod adresem ministerstwa pracy i opieki społecznej ministerstwo wyjaśnia dodatkowo, że projekt ustawy o obowiązującym stosowaniu wskaźnika zmian kosztów utrzymania do regulacji płac zarobkowych, przewiduje warunki, uchylający moc postanowień ustawy w tych wypadkach, w których płace zarobkowe zwoloryzowane przekra-

czają wysokość płac zarobkowych tej samej kategorii pracownika, w czerwcu 1914 roku. W stosunku do tego warunku bje izby, sejm i senat, w zasadzie zajęły jednakowe stanowisko, pozostawiając go w ustawie.

Pozatem poprawka senacka przewiduje możliwość zawierania dobrowolnych umów zbiorowych, opartych na stałej je-dnostce obliczeniowej.

Walka ze spadkiem franka.

PAT. — PARYŻ, 19 stycznia — Komisja finansowa izby deputowanych uchwaliła żądane przez rząd upoważnienie dla władz administracyjnych do kontroli banku dewizant. Komisja zgodała się również na proponowane przez rząd podniesienie podatków, za wyjątkiem niektórych podatków od artykułów żywnościowych.

który wręczył mu wielki krzyż orderu „Gwiazdy polarnej“ i po raz pierwszy w dowód szczególnej przychylności ofiarował mu swoje fotografie.

SEKOLA LOTNICZA W POZNANIU.

PAT. — POZNANIE, 19 stycznia — Polskie tow. lotnicze otwiera w dniu 1-go lutego b. r. pierwszy szkolny kurs lotnictwa cywilnego w Polsce. Wykłady odbywać się będą w gmachu państw. szkoły budowy maszyn.

AKCJE GDAŃSKIEGO BANKU EMISYJNEGO.

GDAŃSK, 16 stycznia — (Tel. własny „Republiki“) — Akcjonariusze gdańskiego banku emisyjnego, którego kapitał zakładowy wynosi 7.500.000 guldów (75.000 akcji a 100 guldów) winni do dnia 23 stycznia r.b. wpłacić 50 proc. subskrybowanej sumy w guldach gdańskich lub funtach angielskich. Akcje są imienne i mogą być odpłacone tylko za zgodą zarządu banku.

Lloyd George poprze gabinet robotniczy.

Pod warunkiem zaostrożenia taktyki wobec Francji.

Twierdzi on, że Francja przygotowuje nowe przymierze wojskowe, które zagraża pokojowi w Europie

AW. — LONDYN, 19 stycznia. Lloyd George w dzisiejszym sobotnim numerze „Daily Mail” zamieszcza artykuł, pełen gwałtownych napaści na Francję i jej politykę wobec Niemiec.

Lloyd George zarzuca Francji, że przygotowuje nowe przymierze wojskowe a w najbliższej wojnie chce mieć po swojej stronie Czechosłowację, Rumunię i Jugosławie. Teroryzacja przeciwnika, zdaniem Lloyd George'a, nie doprowadzi do pożądanego celu, lecz nagromadzi tylko materiał do wybuchu. Lloyd George występuje jako gorący zwolennik pokoju, pragnący uchronić Europę przed przyszłą eksplozją.

Artykuł stanowi niedwuznaczna oferta pod adresem Mac Donalda i obiecuje poparcie gabinetu partii robotniczej, pod warunkiem zaostrożenia taktyki wobec Francji.

ANGLIA NIE CHCE WYKONANIA TRAKTATU WERSALSKIEGO.

PARYŻ, 19 stycznia — Podczas dyktanda nad oświadczeniem rządu zabrał głos p. Dubois, były prezes komisji reprezentacyjnej. W sensacyjnym co do tonu przemówieniu zaatakował on Anglię, że popiera Niemcy w niewykonaniu traktatu Wersalskiego. Przez cały

czas — mówi — kiedy przewodniczyłem komisji, nie mogłem doprowadzić do tego, aby traktat wersalski został wykonany, gdyż przedstawiciele Anglii zawsze szli z Niemcami po jednej linii i zgadzali się z nimi w tem, aby traktatu nie wykonywać, że współdziałanie ich zmusiłoby z łatwością Niemcy do uszanowania traktatu.

GROZBA STREJKU KOLEJOWEGO W ANGLII.

PAT. — LONDYN, 19 stycznia — W rezultacie wczorajszych narad między przedstawicielami maszynistów i palaczy kolejowych, a zarządami towarzystw kolejowych, objawia się nadzieja, że uda się uniknąć strejku. Większość pracowników kolejowych zajmuje wobec strejku stanowisko nieprzychylnie. Mimo to min. transportów poczynił zarządzenia, mające na celu nie dopuszczenia całkowitego zatrzymania ruchu kolejowego na wyadek strejku.

NIPOWODZENIA P. BENESZA W LONDYNIE.

LONDYN, 19 stycznia — Oficjalna prasa angielska zupełnie milczy o pobycie Benesza w Londynie i o konferencjach z Curzonem. W politycznych kołach angielskich potwierdza się pogłos

ka, że rokowania Benesza nie dały żadnego rezultatu.

Jednocześnie „Times” w artykule wstępnym mówi o wizycie Benesza w pełnych grzeczności frazesach. Frazesy te pozwalają domyślać się, że ma newry Benesza nie znalazły wiary wśród angielskich polityków. W dalszym ciągu „Times” określa Benesza jako człowieka, który „pracuje od faktu do faktu”. Jego analiza faktów jest czysto powierzchowna, a wszelkie syntezy przedwczesne. Z wielką wiarą chce za swojego państwa zrobić centrum polityki Europy środkowej, a siebie kierownikiem tej polityki. — Nie jest to człowiek na daleką metę.

Wobec stanowiska — możliwym jest, że przed podpisaniem układu francusko-czeskiego Benesz wprowadzi doń szereg zmian, aby uspokoić Anglię.

Jednocześnie „Westminster Gazette” w korespondencji z Rzymu podaje wiadomość, że Anglia chce zawrzeć z Czechami układ aby dać przeciwwagę układowi francusko-czeskiemu.

ROZWIEWANIE NIEZADOWOLENIA.

LONDYN, 19 stycznia — „Westminster Gazette” donosi, że wizyta Benesza w Londynie i konferencje z Curzonem, Ramsay Mac Donaldem i innymi przywódcami politycznymi usunęły, zdaje się, wszelkie nierówności spowodowane polityką Benesza. Niezależnie od wyniku konferencji stwierdzić należy, oświadcza to pismo, że Benesz, dążąc do układów z Francją, bynajmniej nie zamierza oddać kraju pod hegemonję Francji lub popierać w jakikolwiek sposób polityki francuskiej nad Rurą, zacieśniającej pierścień koło Niemiec. Minister stwierdza, że Czechosłowacja zachowuje sobie wolną decyzję co do stanowiska swego w przyszłej wojnie francusko-niemieckiej.

Royal Mail Line.

R. M. S. P.

Królewsko Angielskie Towarzystwo Żeglugi.

Regularna komunikacja do:

Nowego Yorku, Kanady, Ameryki Południowej (Argentyny, Brazylii, Urugwaju) Kuby (Hawana).

Najbliższe odjazdy transportów z Warszawy:

Do Nowego Yorku i Kanady:

„Orduna” — 10 lutego 1924.

„Ohio” — 22 marca 1924.

Do Ameryki Południowej:

„Desado” — 4 lutego 1924.

„Desna” — 15 lutego 1924.

„Demerara” — 4 marca 1924.

„Arizano” — 15 marca 1924.

Do Kuby:

„Orizana” — 4 lutego 1924.

„Orizma” — 18 lutego 1924.

„Orizta” — 17 marca 1924.

Rejestracje na powyższe okręty przyjmuje:

ROYAL MAIL LINE.

Centrala na Polskę

Warszawa, Elektryczna 35, t. 509-09

Oddział w Gdańsku, Dominikański 9.

Filje w Polsce:

Lwów, Grodecka 88,
Stanisławów, Trzeciego Maja 5
Tarnopol, Tarnowskiego 19
Wilno, Mickiewicza 4

Kowle, Nowokolejowa 3.
Równe, zwracać się do Kowla:
Białystok, Kilińskiego 21.
Grodno, Plac Batorego 3

MULEK KONWISER

z p.
REGINA BEATUSÓWNA
zaręczeni.

Kalisz

Styczeń 1924.

SPRZEDAŻ

387

Na Raty

TOWARÓW MANUFAKTURY

„Kredytopol” Piotr Rozin i S-ka
ul. 6. Sierpnia 2,
wejście przez skład apteczny, tel. 20-66

Sala Filharmonji.

Komitet dla zasilenia funduszów kas pomocniczych przy Stowarz.

komiwojażerów

urządza w sobotę d. 26 bm. o g. 11 w

Wielki Bal MASKOWY

p. n.

Nocwraju i piekle

Nasze hasła: „Przemych przedwojenny”, bez karoty”. Cenne nagrody. Atrakcje. Bufet własny. Ceny umiarkowane. Dekoracje znanego art. mal. Kudewicza

Ceny biletów mkp. 9,000,000.

BENZYNE do samochodów

OLEJE MINERALNE

PARAFINĘ I NAFTE

WAGONOWO oraz w mniejszych ilościach
ze składów swych w Łodzi poleca

PO CENACH RAFINERYJNYCH

SP. AKC. „NAFTA” W ŁWOWIE

ODDZIAŁ W ŁODZI

PIOTRKOWSKA 120 tel. 24-56.

DZIS!!!

ORYGINALNA MASKARADA

p. n.

„Noc szczęścia”.

Pathefon, Billard, Wróżka i t. p.

Bufet wyjątkowo tani. Orkiestra, Jatz-Band.

Bilety w Kasie Filharmonji.

353

RADA CENTRALNA

przy Centralnym Związku Kupców i Przemysłowców Województwa Łódzkiego,
Piotrkowska 10

komunikuje, iż dziś o godz. 4 po poł w sali „Angielskiej” Al.
I-go Maja 2 odbędzie się

KONFERENCJA KUPIECKA

w sprawie zaliczki na podatek majątkowy przy udziale
posłów i senatorów.

352

Bolączki społecznej Rosji.

Polityka Europy obraca się dookoła Rosji. Jest to pewnik niezbity i nie mogą zasłonić go ani zamglone mętne zapewnienia dyplomatów. Rzecz jest np.: powszechnie wiadoma, że obecne nieporozumienia angielsko-francuskie w pierwszym rzędzie dotyczą stosunku do Sowietów i gdyby udało się państwom tym dojść do obopólnego porozumienia w sprawie rosyjskiej, inne spory mogłyby być zlikwidowane w ciągu krótkiego czasu. Głodne łowiska rynki rosyjskie są dla wszystkich aż nadto pożądanym obiektem i wiadomo powszechnie, że bez przyłączenia Rosji w wir interesów gospodarczych Europy nie może być mowy o odbudowie starego świata. Czy rynek ten zdobędzie blok kontynentalny pod przewodem Francji, czy Anglii, czy też zdobędzie je wspólnie — to kwestia niedalekiej przyszłości, a jednocześnie obiekt gorączkowej walki.

Ażby ocenić szanse powodzenia tych rozmaitych zabiegów trzeba uprzytomnić sobie wytyczne polityki sowieckiej. Sowiety dążą przede wszystkim do przekonania całego świata, iż idea państwa komunistycznego jest możliwa. Przywódcom ich zdaje się, że o ile przekonanie to wpoj się w szerokie masy, będzie to silny krok naprzód dla przyspieszenia rewolucji światowej, która jest ostatecznym celem ideologii Sowietów. Aby w masy wpoić przekonanie, że państwo komunistyczne jest możliwe, trzeba zdaniem Sowietów uznać ich przez wszystkie kielkie mocarstwa.

Uważają oni, że fakt uznania ich będzie lepszym argumentem propagandowym zagranicą, niż wszystkie dotychczasowe opowiadania o rajach rosyjskim. Drugą wytyczną ich polityki jest wytworzenie zagranicą napięć wewnętrznych, które zawsze pomagają wszelkim rewolucjom i przewrotom. Dlatego też Sowiety odnieszają się z sympatią do reakcyjnych obózów Europy, że wymienimy tu tylko junkrów pruskich, Mussoliniego, a nawet rządy Chiny w Polsce.

Jednocześnie Sowiety nie zaniebują w krajach zagranicznych propagandy komunistycznej. Uważają one, że najlepszym terenem dla rewolucji światowej jest, aby władza była w rękach reakcjonistów, nie robiących żadnych ustępstw partiom postępowym, przez co elementy demokratyczne stają się coraz bardziej skrajne. Sowiety też nie zaniebują utrudniania normalnych ekonomicznych stosunków w Europie. Wiedzą one dobrze, że niezadowolone ekonomicznie jest bardzo podatnym gruntem pod przewrót polityczny. W tym sensie trzeba rozumieć utrudnienia, które Sowiety czynią nam w uregulowaniu normalnych stosunków handlowych. Wogóle daje się zauważyć w zagranicznej polityce Sowietów, a częściowo i wewnętrznej zupełne podporządkowywanie celów ekonomicznych celom politycznym. Pod tym względem Sowiety są dostojnymi spadkobiercami polityki czeskiej. Kwestie długów zagranicznych Rosji, koncesji kapitalistom zagranicznym, traktatów handlowych, a nawet kredytów handlowych, o które Sowiety się zagranią starają, lub też utrudnienia handlowe, które same z granicą, robią, są ściśle podporządkowane interesom uznania Sowietów, propagandy sowieckiej, wzmocnienia wpływów So-

wietów zagranicą lub też wywołania niezadowolenia wewnątrz danego kraju.

Widząc dążenia europejskich mocarstw do uznania Rosji bolszewickiej, Sowiety będą starały się wykorzystać sytuację dla swych celów politycznych. Położenie wewnętrzne w Rosji samej zmusi ich jednak do tego, aby nie zawsze i nie wszędzie podporządkować względy gospodarcze względem politycznym. Życie samo wewnątrz Rosji zmusiło ich do odstąpienia od pewnych zasad komunizmu i do wprowadzenia „nepu”. Zarówno w polityce zagranicznej będą oni musieli zdecydować

Zmiany w ustawie o ochronie lokatorów

W miarę tego, jak zbliża się termin wzięcia przez Sejm pod obrady nowego projektu ustawy o ochronie lokatorów, obie strony zainteresowane — lokatorzy i właściciele domów — wzmacniają agitację na swoją korzyść. Lokatorzy urządzają wiece, a kamienicznicy inspirowani oddanych sobie publicystów i posłów. Natomiast prasa bezstronna, rozpatrująca każdą kwestię pod kątem widzenia sprawiedliwości oraz interesów całego społeczeństwa i państwa, nie może podzielać krańcowych poglądów żadnej ze stron, lecz musi odróżnić słuszne żądania od dzikich pretensji.

Otóż przede wszystkim śmieszne są wywody kamieniczników, jakoby ustawa o ochronie lokatorów była — „krzywdzącym naruszeniem prawa własności prywatnej zagwarantowanej przez konstytucję”. Gdyby tak właśnie rozumieć prawo własności, nie wolno było uchylać ani reformy rolnej, ani rozmaitych reform w dziedzinie socjalnej. O tak fantastycznie broniłom przez siebie „prawie własności” kamienicznicy zapomnieli zresztą, gdy chodzą o wywłaszczenie swoich wierzycieli hipotecznych. Wogóle ochrona lokatorów i moratorium w sprawie hipotecznej są to dwie sprawy ściśle ze sobą związane. Dopóki kamienicznicy nie płacą procentów od pożyczonych pod zastaw hipoteczny kapitałów (nie mówiąc o samych kapitałach) ochrona lokatorów nie działa na rachunek kamieniczników, lecz ich wierzycieli, skoro więc ci ostatni się nie spieszą i zgadzają się na stopniowość, tembardziej mogą się na nią zgodzić kamienicznicy.

Niepoważne jest także ludzenie wiodkiem, że jak tylko ochrona lokatorów zostanie zniesiona, w tej chwili rozpocznie się ruch budowlany. Na uprzedzenie procedury, przynoszącego za ledwie 10 — 12 procent rocznie trzeba będzie u nas jeszcze długo czekać, najlepszym dowodem czego jest fakt, że do nowych domów ochrona nie jest stosowana, a mimo to mało kto je buduje.

Z drugiej strony przesadne są żądania niektórych wiceów lokatorskich, aby komornego wcale nie podwyższać, ażeby eksmisji zgoli nie dopuszczać (nawet gdy lokator nie płaci) i ażeby ochrona dotyczyła także nowych domów.

Stopniowe umiarkowane podnoszenie komornego, w ten sposób, ażeby w ciągu lat pięciu ochrona przestała obowiązywać (z wyjątkiem dowolnej eksmisji) jest usprawiedliwione, ale winny być przyjęte pod uwagę następujące podwyższenia przez praktykę zastrzeżenia:

Usunięcie lokatora pod pozorem, że lokal jest potrzebny właścicielowi domu na mieszkanie dla siebie lub dla bliższej rodziny, stanowczo nie powinno być dozwolone. Pominąwszy, że sama zarada nie wytrzyma krytyki, daje ona pole do nadużyć. Gospodarz zgłosić się może do każdego lokatora osobna z świadectwem, że jego własność lokal upatrywał dla siebie, a jedno-

się nie zawsze podporządkowywać interesy ekonomiczne interesom politycznym. Sowietom brak kapitału obrotowego: rezultaty tego braku są katastrofalne. Początkowe zniszczenie kapitału obrotowego wytworzyło z jednej strony absolutną niemożliwość płacenia podatków, co pociągnęło za sobą inflację pieniędzy, zaś ta znowu wytworzyła na nowo zmniejszenie i ostateczne zniszczenie kapitału obrotowego. Wobec tego okazało się, że kapitał obrotowy, a szczególnie ta część jego, która służy do obrotu kapitalistycznego jest dla nowoczesnego państwa nie-

chętnie dać do zrozumienia, że jeżeli lokator okaże się „grzecznym” t. j. zapłaci tyle, ile gospodarz chce, to planu swego zaniecha.

Termin wejścia w życie nowej ustawy jest sprawą bardzo doniosłą, szczególnie dla ludności pracującej. Trzeba dbać o to, ażeby ustawa nie działała wstecz ani o jeden miesiąc. Obecnie bowiem dzieje się tak, że kamienicznicy już komorne swe waloryzują w myśl projektu komisijnego, żądając 10 — 15 procent we frankach złotych. Sfery zarobkowe, które już swe zarobki zwaloryzowały, płacą bez oporu, przewidując, że i tak będą musiały zapłacić według tej taksy. Na płacenie w złocie nie może sobie tylko pozwolić klasa pracująca, która zarabiała ciągle jeszcze bardzo mało, a komorne podwyższone nie wchodziło do oznaczonego przez urząd minimum egzystencji, dopóki formalnie obowiązuje stara ustawa o ochronie lokatorów.

Kwestia sublokatorów. Z ochrony lokatorów muszą oczywiście korzystać także sublokatorzy, gdyż nie wolno lokatorom uprawiać podwójnej moralności. Ażeby jednak zachęcić lokatorów do odnajmu mieszkań, gdy im one nie są potrzebne, może być dopuszczona wyższa norma dla sublokatorów nowych, podobnie jak ochrona lokatorów nie działa w domach nowo wybudowanych. Względem nowych sublokatorów, jak i względem lokatorów w nowych domach, trzeba dbać tylko o to, ażeby nie uprawiano lichwy mieszkaniowej, w postaci żądania cen już nadzbyt wygórowanych. Zresztą same podniesienie normy komornego wpłynie na to, że wielu będzie zmuszonych zmniejszać swe lokale.

Sprzedaż lokali. Jest tajemnicą publiczną, że odbywa się u nas na większą skalę handel lokalami. I nie można się temu dziwić. Czernkowiak jest posiadanie taniego lokalu: prawem czy przywilejem, musi tu działać spłżowe prawo ekonomiczne, że wszelką własność można nabyć i wyzbyć. Nie sprzeciwia się także sprzedaży lokalu gospodarz, poprzestając najczęściej na otrzymaniu odpowiedniej kwoty za zgodę. Możliwość odstępowania lokali jest także dogodna dla społeczeństwa, gdyż tylko w ten sposób lokale z rąk tych, dla których są zbędne, mogą przejść do tych, którym są potrzebne. Słabość obecnego systemu polega tylko na tym, że jest on jak dotychczas „nielegalny”, wskutek czego do ceny komornego dochodzi ogromny dodatek za ryzyko i pośrednictwo. Gdyby wolno było publicznie ogłaszać w pismach o zapotrzebowaniach i ofiarowaniach lokali, cena ich byłaby znacznie niższa. Kwestia ta staje się szczególnie palącą obecnie, gdy komorne jako częściowo zwaloryzowane stanęły dla wielu lokatorów niedostępne. Należy więc zerwać z obłudą i na sprzedaż lokali urzędowo zezwolić.

W. R.

zbędna. Pozatym okazało się, że pośrednik bez kapitału kosztuje o wiele drożej, niż pośrednik z kapitałem. Jest to ekonomiczne łatwe do zrozumienia: pośrednik posiadający kapitał, starał się o oprocentowanie go, któreby mu pozwalało na przyzwoite życie. Oprocentowanie to było minimalne, jeśli liczyć ze swoją własną pracą, włożoną dla tego oprocentowania pośrednik uważał za zero. Natomiast pośrednik bez kapitału, który musi sobie pożywać, jest zmuszony nie tylko do oprocentowania wypożyczonego kapitału, ale i do obliczania swojej pracy tak, aby mu pozwoliła na życie. Stąd wynika, że pośrednik bez kapitału w obrocie towarowym jest zawsze droższy, niż pośrednik z kapitałem. Sowiety widzą katastrofalne skutki swej polityki gospodarczej, a ich politycy rozumieją, może nawet lepiej niż nasi ekonomiczni przyczyny tego stanu, jednakowoż otwarte przyznanie się do tych błędów zadatoby śmiertelny cios ich teorjom. Wobec tego gorączkowo szukają oni wyjścia z tego dylematu. Nowa teoria „Nepu” nie usprawiedliwiła pokładanych nadziei i dla podtrzymania państwa trzeba będzie zdecydować się na wciągnięcie do Rosji kapitału obrotowego obcego. Kapitał ten może dać jedynie Anglia lub Ameryka. Ameryka chwilowo jeszcze nie chce nic wiedzieć o bolszewikach i nie chce mieć z nimi żadnej styczności. Pozostaje Anglia i z nią będą musieli bolszewicy się ułożyć. Będą oni musieli w stosunku do Anglii podporządkować interesy polityczne interesom gospodarczym lub finansowym.

W tym wypadku znajdują się oni wobec Anglii w położeniu, w jakim znajdowała się carska Rosja w stosunku do Francji. Sam fakt że bolszewicy największą ilość koncesji handlowych, przemysłowych i agrarnych udzielił Niemcom nie w tym stosunku nie zmienia, ponieważ główna potrzeba Rosji polega na braku kapitału obrotowego, a tego kapitału Niemcy sami nie posiadają. Blok gospodarczy - kontynentalny razem z Francją i Czechosłowacją również kapitałem obrotowym nie dysponuje.

Jeśli Rosja Sowiecka będzie zmuszona w stosunku do Anglii podporządkować interesy polityczne gospodarczym, to bynajmniej nie oznacza to, aby Rosja w stosunku do reszty państw zaniechała swojej dotychczasowej polityki, a mianowicie krzewienia niezadowolonych w państwach zagranicznych środkami politycznymi i ekonomicznymi. Tyczy się to przede wszystkim państw ościennych, na które bolszewicy patrzą, jak na wał, odgradzający ich od reszty Europy i nie pozwalający im na intensywne prowadzenie swej polityki, zmierzającej do rewolucji światowej. Dlatego też stosunek Bolszewii do Polski będzie zawsze ekonomicznie nieprzyjazny, o ile bolszewicy więc nie będą do zmiany tego stosunku zmuszeni przez żądania państw, bez których Rosja obejść się nie może, a mianowicie na żądanie Anglii.

Wobec tego że przyszłość ekspansji ekonomicznej Polski leży w Rosji, z wyżej powiedzianego jest jasne że od naszej polityki zagranicznej będzie zależał nasz stosunek do Rosji.

Maurycy Ignacy Poznański.

Wiadomości bieżące.

STYCZEN

20

NIEDZIELA

Dziś: Fabiana
Jutro: AgnieszkaWschód słońca o g. 7.35
Zachód o g. 3.35
Wsch. księżycy o g. 2.11 p.
Zachód o g. 5.52 r.
Długość dnia 8.23
Przybyła dnia g. 6.38

Osobiste. Dn. 20 stycznia o godz. 12.30 w południe, odbędzie się ślub p. Kłotyldy Cinkelli córki Henziety i Aleksandra z s. Stanisławem Sokołowskim (Milez) w kościele św. Józefa.

Podatek od ładunków kolejowych. Z powodu stałej dewaluacji pieniądza i z uwagi na konieczność utrzymania realnej wartości kwot podatkowych, wpływających z tytułu podatku od ładunków kolejowych — magistrat postanowił wystąpić do rady miejskiej z wnioskiem o zmianę stawki w myśl art. 1 i 9 ustawy z dnia 6 grudnia 1923 r. Wzmiankowany projekt przewiduje ustalenie stawek na podstawie franka złotego. Uiszczanie należności akceptowane będzie w markach polskich według wartości franka złotego, ustanowionego dla kolejowych stawek taryfowych.

Taryfa opłat za gaz. Wobec zwykłego cen węgla, robocizny i kosztów eksploatacyjnych — magistrat postanowił podwyższyć taryfę opłat za gaz do norm następujących:

Za gaz do oświetlenia i ogrzewania mk. 20 milionów za 1000 st.

Za gaz do silników mk. 18 milionów za 1000 st.

Za gaz dla instytucji miejskich mk. 12 milionów za 1000 st. i do oświetlenia ulic mk. 12 milionów za 1000 st.

Nowa taryfa obowiązuje od dn. 19 do 25 stycznia r. b.

Ministerstwo oświaty ustaliło dni wolne od nauki. Według wiadomości raczernietych w kuratorium szkolnym ustaliło Ministerstwo oświaty dni wolne od nauki szkolnej. Ferie świąteczne Wielkanocne trwać mają od 1. i 2. środy do poniedziałku, po niedzieli przewodniej włącznie, ferie świąteczne Bożego Narodzenia trwać mają od 22 grudnia do 2 stycznia włącznie.

Z rocznic narodowych wolny od nauki jest tylko dzień 3 Maja.

Inne rocznice narodowe obchodzić należy bez przerywania nauki szkolnej.

Przejęcie ochrony. Magistrat postanowił przejąć 3 ochronę Łódzkiego Chrześcijańskiego Tow. Dobroczynności na ogólnie przyjętych zasadach. W ochronie tej znajduje się obecnie 100 dzieci.

Pobory pracowników miejskich. Zgodnie z orzeczeniem komisji do badania wzrostu kosztów utrzymania — magistrat postanowił podwyższyć pobory pracowników miejskich z dniem 1 lutego o 88,34 procent.

Pe uwzględnieniu tej podwyżki pobory zasadnicze, nie licząc dodatków, wynosić będą dla pracowników najszybszej (12) kategorii mk. 203,422.000, dla kategorii najwyższej (1) mk. 541,898.00.

Akademia. Staraniem „Samopomocy” słuchaczy kursów gimnazjalnych, pozostałych pod kierownictwem prof. A. Wierzbickiego (ul. Dzieła 27) odbędzie się dzisiaj o godz. 6 wiecz. w sali Miłośników Muzyki przy ul. Traugutta Nr. 1 uroczysta akademja, poświęcona uczczeniu rocznicy powstania styczniowego.

DZISIEJSZA „NOC SZCZĘŚCIA”.

Oryginalna maskarada, jaka urządzona została w dniu dzisiejszym w sali Filharmonii na rzecz kolejki letnich T. O. Z. wzbudziła kolosalne zaciekawienie pomyslowością imprezy i bogactwem programem. Inicjatorzy mają nadzieję osiągnąć tłumy inteligentnej publiczności, która przyczyni się do wysłania kilkuset dzieci latem na wieś.

Casino.

„Płonące serca”

III seria „Hrabiny Paryża”.

„Płonące serca”, trzeci film z cyklu „Hrabiny Paryża” jest istnym artemizmem sztuki filmowej. Pod względem psychologicznym przewyższa poprzednie serie „Hrabiny”.

Jeśli chodzi o piękno i napięcie poszczególnych scen, to obrazu tak mocnego dokąd nie widzieliśmy. Mia May i Erika Glessner, Janninga i Gajdarow stworzyli kreacje, przez długi czas nie zatra się w pamięci; bywalców kinematograficznych.

„Hrabina Paryża” ma już swoją tradycję, swoich fanatyków, swoją historię. Film ten stanowi i stanowić będzie przez długi czas temat rozmów zarówno w salonach, jak i na ulicach. Elegancka dama czy uboga szwaczka, dandys w lakierkach, czy robotnik, w wydartej huscie — wszyscy z jednakowo zapartym oddechem śledzić będą losy bohaterów „Hrabiny”.

SALA WITRAŻOWA TEATRU „CASINO”

Codziennie Wystawa karykatur
— aktualno-lokalnych —

Artura Szyka

Dziś wystawa otwarta od 10 do 3 p.p.

Samorządy miejskie nie potrzebują już pomocy finansowej

Warszawski kor. „Republiki” telefonuje:

Pomoc finansowa dla zrujnowanej wskutek wojny gospodarki miast była dotychczas poważnym obciążeniem skarbu państwa. Obecnie sytuacja pod tym względem uległa radykalnej zmianie na lepsze; waloryzacja oraz inne zarządzenia sanacyjne ministerjum skarbu wydały i w tej dziedzinie swoje owoce.

Warszawa, już w tym miesiącu ohejdzie się bez pomocy skarbu państwa. Łódź już od sierpnia nie korzysta z pomocy finansowej skarbu, miasta b. za-

boru pruskiego również nie zwracają się już o pomoc do rządu.

Z większych miast tylko Lwów i Kraków znajdują się w tej sytuacji, że będą w tym miesiącu prawdopodobnie potrzebować pewnej pomocy finansowej, która zostanie im udzielona w formie zwaloryzowanych zaliczek na dochody miejskie.

Fakt, że te dwa miasta nie mogły się jeszcze obyć bez pomocy państwa tłumaczy się znacznie szerszym zakresem działalności, który te miasta posiadają w porównaniu z miastami Kongresówki i Wielkopolski.

Teatr, muzyka i sztuka.

TEATR MIEJSKI.

Dziś, tj. w niedzielę teatr miejski daje o godz. 3.15 po poł. po cenach znizowanych komedię znakomitego Alfreda de Musseta p. t. „Świecznik” (po raz ostatni) z udziałem p. Ireny Solskiej-Grosserowej. Wiecz. o godz. 8.15 ściągająca tłumy publiczności krótkochwila w 3 aktach Wł. Jastrzębca-Zalewskiego p. t. „Maskota”, która zdobyła sobie niezwykle uznanie.

TEATR POPULARNY.

Dziś, w niedzielę o godz. 3.15 po poł. „Stare miasto” w niezmiennionej obsadzie. — Wieczorem o godz. 8.15 pełna komijnich scen groteskowa komedia „Sprawa Kaisera”.

KONCERT ELNY GISTEDT.

Dziś w niedzielę w sali Filharmonii o godz. 4 po poł. na koncercie popołudniowym wystąpi słynna primadonna operetki Elna Gistedt z udziałem znakomitego jej partnera Kazimierza Dębowski, artysty operetki warszawskiej. W programie pieśni i duety z operetek „Frasquita”, „Ostatni walc”, „Biały mazur”, „Naręczona Lucullusa” in. Akompaniuje p-ni Lewandowska.

CZYTAJCIE

„EXPRESS WIECZORNY”

A. TEFFI.

DŁUG.

1.
— Ech, Boże, Boże!..
— Czego jeczysz?..
— Zle. Muszę Sznijerowi zwrócić w styczniu 400 rubli..
— Był już u ciebie, przypominaj?..
— Dotychczas jeszcze nie. On sam nigdy nie przyjdzie, jest na to zbyt dekadny.

— Pewnie zapomniał..
— Wajpie.
— Zresztą czego już teraz się martysz?.. Dużo jeszcze wody upłynie o stycznia... Dziś dopiero listopad..
— W styczniu też nie będę miał, jestem pewny.

Szpalin spojrział ze współczuciem na przyjaciela i cmoknął językiem.
Szpalin i Niechelow znali się już od dawna i obecnie mieszkali razem w jednym domu.

Szpalin zajmował wyższe stanowisko inżyniera, Niechelow był urzędnikiem w ministerjum i odznaczał się szczepiwością oraz brakiem śmiałości.

— Co będzie?.. Nie mogę spać w nocy... Ten dług zatruwa mi życie.

Szpalin zamyslił się głęboko, podrapał się po głowie i... to pomogło..
— Poczekaj — rzekł Szpalin — Zadzwoń do Tebrowa. Jest mi winien od roku 600 rubli. Może mi je zwróci.

2.
Prośba Szpalina o zwrot pożyczonych pieniędzy zdenerwowała Tebrowa. Nie miał ani grosza — wszystko zregulował w karty.

Szpalin dał mu termin do grudnia.

Trudno, trzeba coś wykombinować.

Po krótkim namyśle podszedł do telefonu i zadzwonił:

— Hello! Czy jest pułkownik Miakina?.. Bardzo pana przepraszam, pan

pewno śpi o tej porze... ale, trudno, warunki zmuszają mnie do tego, bym przypominał panu pułkownikowi te 500 rubli... Bardzo mi przykro, ale... pan chyba rozumie... Kiedy?.. w grudniu?.. Dobrze, dobrze...

3.
Pułkownik Miakina po odłożeniu słuchawki drapał się kilka minut ołówkiem w głowę. Pod wpływem chyba tego skrobienia, głowa pana pułkownika wzięła się intensywnie do pracy i skutek był taki, że pan pułkownik zadzwonił do mecenasa Sznijera, aby zwrócił dług.

Sznijer obiecał, że dług w sumie 400 rubli zwróci ale nie wcześniej jak w grudniu.

Późem zadzwonił do Niechelowa.

4.
Niechelow stał przed Szpalinem i skarżył się płaczliwym głosem:

— I cóż ty na to?.. Dzwonił do mnie, że muszę mieć koniecznie na 15 grudnia! Nie chce czekać do stycznia! Meczgo go ktoś podobno, tak samo, jak on mnie?.. Co teraz zrobić?..

Szpalin znów cmoknął:

— Zadzwoń do Tebrowa. Trzeba go przyspieszyć.

Zadzwonił.

5.
Tebrow zadzwonił do pułkownika Miakina. Pułkownik ogromnie się zmartwił, prosił o dłuższy termin, wreszcie jednak obiecał, że się postara dług wcześniej zapłacić i zadzwonił do Sznijera...

— Meczno mnie, rozumie pan, pewien jegomość... Muszę mu na czas zwrócić, inaczej będzie skandal... Przykra sytuacja... Przyjdzie, uważa, że komornik, zrobi zajęcie... Zwicnięta, panie, kariera!.. Muszę mieć pieniądze na pierwszy grudnia!..

Sznijer przyrzekł i zadzwonił natychmiast do Niechelowa.

6.
— Znów go meczy jego wierzyciel... — płakał Niechelow. — Nie daje mi spokoju. Koniecznie muszę mu zwrócić 30 listopada. Co robić?.. Zlituj się nademną, zadzwoni do swego Tebrowa i niech go szlag trafi, ale musi ci zwrócić pieniądze, bo inaczej — nie wiem co będzie!..

I Szpalin dzwonił i dzwonił do Tebrowa...

7.
Tebrow alarmował pułkownika Miakina: żeby świat się zawałił musi zwrócić pieniądze 15-go listopada.

8.
Miakina zadzwonił do Sznijera: dług musi być spłacony 10 listopada.

9.
Sznijer zrywał telefon Niechelowi i groził mu, że jeśli nie zwróci pieniędzy do 8 listopada — — — — —

10.
Niechelow wyrwał sobie włosy z głowy i naglił Szpalina, który nie dawał spokoju Tebrowowi.

11.
— — — — —

12.
Wyobraź sobie — krzyczał po kilku dniach rozpaczliwym głosem zbiedzony Niechelow — ten lotr Sznijer widocznie zwałował! Dzwonił do mnie że jeśli w ciągu trzech dni nie zwróci mi długu, popchni samobójstwo!..

Szpalin wziął słuchawkę do ręki i znów zaczął...

13.
— — — — —

14.
Niechelow leżał chory w łóżku i pił herbatę z arakiem. Miał 39 stopni gorączki.

Szpalin siedział obok niego z zasmuconą twarzą.

Dziwna rzecz!.. — zaczął Niechelow — Sznijer cały czas milczał, do czego gdy mu sam przypominałem nie daje mi spokoju. Dziś ostatni termin!.. Słyszysz?.. Dzwoni od dwóch godzin bez przerwy!..

— Nie martw się!.. Masz gorączkę! Leż spokojnie!..

— Wiesz, mimo wszystko, żal mi go bardzo. Sznijer — morowy gość!.. Przepraszał mnie jeszcze i powiada, że nigdyby mi nie przypominał, gdyby nie jakiś facet, który go dusi również o forse...

— Uspokój się... Lepiej nie myśl o tem wcale... Trudno!.. Za pół godziny pieniądze powinny być zwrócone... I tak już wszystko przepadło... Nie nie zrobisz... Tebrow, widzę, nie odda... Zostaw to i basta!..

— No, chyba... Teraz już za późno... No, chyba... Wiesz, że już wszystko przepadło... to mnie trochę uspokaja.

— Włec zaśnij!..

— Dobranoc!..

15.
Niechelow zasnął.

16.
Szpalin spał.

17.
Tebrow usnął przy stole ze słuchawką w ręku.

18.
Pułkownik Miakina chirpał również.

19.
Sznijer zakrył się aż po uszy, by nie słyszeć dzwonka telefonu i dziwił się, że Miakina nie przychodzi doń osobiście.

20.
Wszyscy zasnęli.

21.
Tak się skończyła ta historia.

I nigdy się już potem nie powtórzyła.

Tłum B. F.

CASINO

PŁONĄCE SERCA

3-cia SERJA z wielkiego cyklu obrazów „Hrabina Paryża”. **3-cia SERJA**

W głównych rolach: MIA MAY, EMIL JANNINGS, W. GAJDA-ROW, ERIKA GIESNER I CHARLOTTA ANDER

Początek przedst. o godz. 8 po poł.

Wobec widnia zatargu w przemyśle włókienniczym.

Przemysłowcy odmówili wypłaty wskaźnika drożyznianego i proponują waloryzację płac.

W dniu wczorajszym związki zawodowe otrzymały od przemysłowców pismo następującej treści:

W odpowiedzi na list z dnia 17 bm. zawiadamiamy, że przyznania robotnikom podwyżki według ustalonego wskaźnika drożyznianego 88 proc. zmuszeni jesteśmy odmówić, gdyż przemysł zarówno dla braku środków, jak i dla połączonych z taką podwyżką, a nie mającego żadnej racjonalności wzrostu kosztów robocizny, ciężaru tego żadną miarą znieść nie byłby w stanie.

Uświadomiamy sobie, że podwyżka taka musiałaby niechybnie doprowadzić do zawarcia wytwórczości w fabrykach, zmuszeni jesteśmy zająć do

żądania panów stanowisko odmowne, usiłując w ten sposób ostateczność tej od przemysłu naszego odwrócić.

Ponieważ jednak możliwym jest, że uchwalona przez sejm i zasadniczo przyjęta przez senat ustawa o podwyżkach wskaźnikowych obowiązująca będzie od 15 bm. przeto zmuszeni jesteśmy już teraz przystąpić do ustalenia płac w przemyśle włókienniczym w ich wysokości przedwojennej według równości.

Dla bliższego omówienia i załatwienia tej sprawy, prosimy panów o wydelegowanie swego przedstawiciela na konferencję w dniu 24 bm. o godz. 11 przed południem.

Stanowisko związków zawodowych.

Z konferencji w inspektoracie pracy.

W dniu wczorajszym p. inspektor pracy Wołkiewicz zwołał konferencję wszystkich przedstawicieli Związków robotniczych w sprawie wyłaniających się trudności zastosowania wskaźnika 88 proc.

Zasadniczym celem zwołanej konferencji było pragnienie wysłuchania przez p. inspektora pracy opinii przedstawicieli związków robotniczych.

Wysunięty przez p. inspektora Wołkiewicza projekt waloryzacji zarobków nie spotkał się z przychylną oceną przedstawicieli Związków robotniczych, wskazującami, iż mimo ustalenia się kursu dolara ceny idą jednakowo ustawicznie w górę i ten sposób normowania zarobków byłby w następstwach swoich bardzo krzywdzący rzesze pracujące. Ceny produktów nawet w stosunku dolarowym wzrosły niepomniernie w porównaniu z cenami przedwojennymi.

Pośrednictwo p. Komisarza rządu w celu likwidacji strejku dozorców.

Stanowisko prasy i opinia społeczeństwa w sprawie zatargu pomiędzy właścicielami domów a dozorcami odbiła się odpowiedniemi echem w sferach rządowych.

Stale przez nas podkreślane fatalne skutki ewentualnego wybuchu strejku w zapowiedzianej jego najostrejszej formie; wskazywanie na rządowe czynniki, jako jedynie powołane do likwidowania sporu spowodowały w rezultacie zainteresowanie się sprawą przez Ministerstwo spraw wewnętrznych.

W dniu wczorajszym otrzymał Urząd wojewódzki pismo z Min. spraw

Związki robotnicze stają na stanowisku stosowania wskaźnika drożyznianego na mocy obowiązującej odnośnej ustawy, jako możliwie najsprawiedliwszego sposobu regulowania zarobków.

Pan Świątkowski wypowiedział imieniem Związku Chrześcijańskiego swą opinię, iż na waloryzację zarobków zgodzić się będą mogli dopiero z chwilą wprowadzenia stałej waluty.

Pan inspektor Wołkiewicz informuje nas, iż zamierza w przyszłym tygodniu zwołać wspólną konferencję przemysłowców i robotników na której ma nadzieję, iż zdoła się przy dobrych chęciach obydwóch stron znaleźć polubowne załatwienie sprawy bez wywoływania świeżych wstrząśnień, tak fatalnie odbijających się na całokształcie naszego życia gospodarczego. p.

wewn., na mocy którego p. komisarz rządu Izyski został delegowany w charakterze przedstawiciela Ministra spraw wewn. do nadzwyczajnej komisji rozjemczej, celem uregulowania zbiorowego zatargu pomiędzy właścicielami a dozorcami domów miasta Łodzi.

Jako zastępca p. komisarza rządu wyznaczony został starszy referent Kom. Rządu p. Kazimierz Janiszewski.

Pismo odnośne podpisane jest przez p. Olpińskiego, wiceministra spraw wewnętrznych. p.

Wystawa karykatur aktualno-lokalnych Artura Szyka w sali Witrażowej „Casina”.

W sali witrażowej „Casina” otwarta została wystawa karykatur popularnego w naszym mieście artysty — malarza p. Artura Szyka.

Karykatury Szyka!... Czyż trzeba o nich pisać?!... Czyż nie są one aż nadto dobrze znane czytelnikom „Republiki” i „Expressu”?... —x—

Zaznaczamy, iż większość rysunków opartych jest na tematach aktualno-lokalnych.

Dziś wystawa otwarta jest od godz. 10 rano do 3 po poł.

Zainteresowanie w mieście olbrzymie.

Ważne wyjaśnienie dla płatników podatku majątkowego.

Podczas swego pobytu w Warszawie zwróciła się delegacja przemysłowców łódzkich do dyrektora departamentu podatkowego w ministerstwie skarbu w sprawie podatku majątkowego.

W sprawie tej przemysłowcy otrzymali następujące wyjaśnienie:

Jak wiadomo podatek ten ma być pobrany w dwóch ratach 25 lutego i 25 mar-

ca, a zeznania winny być złożone do 31 stycznia.

Zeznania te będą wcześniej przez odnośne urzędy skontrolowane; o ile okaże się, że podatnik wpłacił zaliczkę, która przekracza połowę, mającej być pobranej sumy, to dopłaci on tylko do połowy. R.

Na zasadzie artykułu 3 cz. II A. Ustawy o Podatku Majątkowym

Biblioteki i księgozbiory prywatne wolne są od

Podatku Majątkowego

Lokujcie więc pieniądze w książkach, które są jeszcze tanie, gdyż nie zwaloryzowane.

Księgarnia

Ludwika Fiszera

Piotrkowska 47.

— Telefon 12-11. —

365

Warsz. Centr. Zakupu Jaj

ODDZIAŁ W ŁODZI

PRZENIESIONY NA

ul. KOLEJNĄ, No 5 tel. 15-70

— ZAWIADAMIA SZ. KLIENTELE, ŻE —

NADESZŁY ŚWIEŻE TRANSPORTY JAJ i MARMELADY.

CREPE DE CHINE

Towary wełniane, bawełniane jedwabne, chustki, galanteria, sweatery, kamizelki i t. p.

Sprzedaje na RĄTY „POLRAT” WÓLCZAŃSKA 43 w podw. pr. of. partier.

WYTWÓRNIĄ KÓŁDER

Watowych i Puchowych posiada na składzie wielki wybór kółder, jak również przyjmuje obstatunki.

Materiały francuskie i wełniane na składzie. S. BLOCH Piotrkowska 6 (w podwórzu)

„ŚWIAT MODY”.

Z powodu nawału materiału bieżącego dodatek „Republiki” — „Świat mody” muszeni jesteśmy odłożyć do najbliższego numeru.

W dodatku 5m ukaza się dwa nader ciekawe artykuły, traktujące jeden o stroju wizerunkowym, a drugi o pończochach i antofelkach.

PŁATY ZA PARAFOWANIE KSIĄG OBROTU.

Na rok 1924 magistrat pobierać będzie w myśl uchwały rady miejskiej miliony 800 tys. mk. od książki, posiadającej 50 kart, a od grubszych jeszcze po 60 tys. mk. od każdej strony powyżej 50 stron. b.

DOROŻKARZE ORGANIZUJĄ SIĘ.

Do okręgowej komisji związków zawodowych przybyła delegacja dorożników z prośbą o przyłączenie ich do związku w Warszawie.

W Warszawie tej sekretarz o.k.z.z. p. atkowski udaje się do Warszawy i o załatwienie wszelkich formalności dorożkarze zwracają się do o. k. z. z. i adania wysłać będą wprost do inspektora pracy, nie jak dotychczas do magistratu. b.

Biuletyn pras obcojęzycznej. Z dniem stycznia zaczął ukazywać się w Łodzi

W sobotę dnia 18 stycznia zmarł najukochańszy nasz

B. P.

SZMUL KUPFER

Kupiec i przemysłowiec m. Zgierza

przeżywszy lat 47.

Pogrzeb odbędzie się dziś w niedzielę o godzinie 1 p. p. w Zgierzu.

Żona i dzieci.

391

„Biuletyn prasy obcojęzycznej”. Zadaniem tego wydawnictwa jest informowanie opinii politycznej w kraju o prasie i życiu politycznym mniejszości narodowych w Polsce.

Biuletyn polityczny „Nacja” wychodzi w Łodzi pod redakcją red. J. Wojtyńskiego.

Działalność kredytowa P.K.O.

Warszawski kór. „Republiki” telefonuje:

Jak głoszą dochodzące nas wiadomości ze źródeł wiarygodnych, w sferach rządowych powstał projekt zlikwidowania działalności kredytowej PKO. na cele gospodarcze. Ma być w tym celu podobno wykorzystana ustawa o pełnomocnictwach skarbowych, upoważniająca władze do wszelkich zmian w statutach instytucji finansowych, kontrolowanych przez rząd.

Wiadomość ta wywołała wśród szerokiej kół społeczeństwa konsternację. Trudno bowiem dociec motywów podobnego zamierzenia.

W okresie drożyzny, spekulacji bankowej i głodu kredytowego, tamującego wytwórczość niemal w każdej dziedzinie życia gospodarczego, zniknięcie źródła taniego kredytu, udzielanego na zdrowych zasadach przedewsz

stkiem instytucjom o charakterze społeczno-samorządowym, a następnie przedsiębiorstwom drobnego przemysłu i rzemiosła postawi cały szereg pożytecznych placówek gospodarczych i warsztatów pracy w nader trudnym położeniu.

Tembardziej że kredyt w bankach wydatnych udzielany jest jak wiadomo na warunkach uciążliwych i w przeważnej ilości wypadków zupełnie dla wymienionych kategorii niedostępnym. A przecież instytucje te z konieczności udać się do tych banków będą musiały. Nie leży to w interesie ani społeczeństwa, ani sfer rządowych.

Zatem powzięty zamiar winien być poddany rewizji i pozostać nadal, jak na to zasługuje jedynie w dziedzinie niefortunnym projektów. Opinia społeczeństwa jest pod tym względem zupełnie jednolita.

Waloryzacja akcyz i opłat monopolowych.

Ceny artykułów monopolowych nie mogą ulegać zmianie w ciągu tygodnia.

Warsz. kór. „Republiki” telefonuje:

W myśl rozporządzenia ministra skarbu dnia 24 grudnia 1923 roku od dnia 1 b. i. waloryzowane zostały podatki pośrednie od spirytusu, wina musującego, ła, cukru, zapalek, kwasu octowego, roźdz i olejów mineralnych. Waloryzacja nastąpiła na podstawie kursu 145.000 mkp. za jeden frank złoty (kurs ten był notowany w dniu 22 grudnia r. ub. i. w dniu, w którym weszły w życie statnie podwyżki podatków pośrednich) obecnie podatki te opłacane są w markach polskich wedle kursu franka obowiązującego w dniu zapłaty t. j. według kursu notowanego na dwa dni przedtem na

gieldzie warszawskiej.

Ceny artykułów monopolowych, a więc papierosów, soli i sacharyny oraz opłat za banderole od tytoniu ustalone zostały we frankach złotych. Do cen tych stosuje się jednak nie codzienny kurs franka, lecz ceny frankowe przelicza się według kursu obowiązującego na piątek, zaś cena w ten sposób ustalona w markach obowiązuje na najbliższy tydzień tj. od poniedziałku do niedzieli.

A więc ceny artykułów monopolowych nie mogą ulegać zmianie w ciągu tygodnia nawet w markach polskich, chyba, że minister skarbu podniósłby ich ceny istotne t. j. we frankach.

NOC W RAJU I PIEKLE.

Jak się dowiadujemy, w sobotę dn. 26 bm. w sali Filharmonji odbędzie się bal maskowy pod hasłem „Noc w raju i piekle” na rzecz stow. komiwojażerów, którego program zapowiada się nader interesujący dzięki komitetowi balu, który nie szczędzi starań i kosztów.

Maskarady urządzone rok rocznie przez stow. wojażerów weszły już w tradycję i odznaczają się niezwykłą pomysłowością i przepychem. To też nie ulega wątpliwości, że i tegoroczna maskarada ściągnie tłumy publiczności do sali Filharmonji i cieszyć się będzie olbrzymim powodzeniem.

Kronika policyjna.

PRZY PRACY.

Robotnik Feliks Górka, Rybna 20 i Rajmhold Lemke, Rokicińska 54 podczas pracy w fabryce Widz. Manuf. ulegli wypadkom: pierwszy zmiążdżeniu 3 i 4 palca prawej ręki, drugi zaś stłuczeniu prawej stopnia i łokcia.

Poszkodowanym udzielił pomocy lekarz Kasy Chorych.

CZUŁY MEZULEK.

Mieszkaniec wsi Korczak, gm. Chojny Eugenja Balcetzkowa zameldowała policji, iż jej mąż Stanisław poblił ją na ulicy Rzgowskiej, a następnie zabral jej 30 milionów mk.

Sala Miłośników Muzyki w Gr. Hotelu

Pierwsza Łódzka

!SZOPKA!

w wykonaniu H. Relliczówny M. Złacza. Dziś i dn. nast. o godz. 11-ej wiecz. Spieszcie zobaczyć!

Dr. med. D. Alterman

akuszer-ginekolog

Zawadzka 21

przyjmuje od 5—7-ej.

649

NOWO OTWORZONY SKŁAD WYROBÓW WŁÓKNISTYCH

B-cia Gerstenzang i S-ka

ul. kolejna Nr. 5, tel. 15-70

poleca w dużym wyborze towary łódzkich, — zgierskich oraz tomaszowskich firm —

po cenach konkurencyjnych.

Powiększenie dochodów skarbu państwa.

Tymczasowe zestawienie wpływu podatków opłat skarbowych i monopolowych wykazuje, iż wpływy te już w grudniu zaczęły znacznie się podnosić.

Z pozycji dochodowych, które znacznie wzrosły, wymienić należy przede wszystkim wpływ podatków gruntowych, które z sumy 128.164 milionów w listopadzie wzrosły w grudniu do sumy 1.566.494 milionów. Dalej idzie podatek przemysłowy, który wzrósł pięciokrotnie i dał w grudniu 5.557.747 milionów. Poważną pozycję stanowi również podatek majątkowy — 1.493.816 milionów. Z podatków konsumpcyjnych podatek od spirytusu dał 3.748.653 milionów, cukru 921.063 milionów, węgla 138.621 milionów, oleju skalnego 800.224 miliony, zapalek 205.368 milionów.

Za opłaty od patentów na wyrób i sprzedaż trunków wpłynęło w grudniu 132.150 milionów, gdy w listopadzie po tym ta stanowiła 1.569 milionów.

Cło przywózowe dało 4.103.139 milionów, gdy w listopadzie 861.269 milionów. Z pośród innych wpływów podatkowych najważniejsze pozycje stanowią podatek spadkowy 265.023 milionów, opłaty od weksli 245.536 milionów, opłaty od rachunków 214.638 milionów, sprzedaż stempli 340.836 milionów różnych opłat urzędowych 835.599 milionów.

Wpływ monopolu solnego w grudniu stanowi 142.554 milionów, monopolu tytoniowego 1.496.539 milionów, z opłat wywózowych 628.846 milionów, z loterii państwowej 7.500 milionów.

Ogółem wpływy podatków bezpośrednich stanowią w grudniu 9.997.353 milionów, gdy w listopadzie 1.957.760

milionów, wpływy zaś z podatków konsumpcyjnych stanowią 7.170.937 milionów, gdy w listopadzie wyniosły 2.496.245 milionów.

Wpływy z cel, opłat, stempli wyniosły 2.051.531 milionów, gdy w listopadzie 596.030 milionów.

Wpływy z opłat wywózowych, monopolów i loterii dały w grudniu: 25.598.439 milionów, gdy w listopadzie 7.459.291 milionów.

Znacznym wzrost wpływów wyraża się nie tylko w markach lecz i przy rachowaniu wszystkich pozycji na złote polskie wedle odpowiedniego wskaźnika.

Podatki bezpośrednie dały w grudniu 11.656.845 złotych polskich, gdy w listopadzie 6.147.701 złotych polskich.

Podatki konsumpcyjne dały w grudniu 8.361.305 złotych polskich, gdy w listopadzie 7.838.634 złotych polskich.

Cła przywózowe, podatek spadkowy giełdowy oraz różne opłaty od ubezpieczeń, weksli, dokumentów, rachunków należności sądowe, sprzedaż stempli, grzywny i inne opłaty dały w grudniu 2.392.071 złotych polskich.

Opłaty wywózowe, monopole i loteria dały w grudniu 29.847.604 złotych polskich, gdy w listopadzie 23.423.491 złotych polskich.

Z zestawień powyższych wynika, iż podatek bezpośredni wzrosł — biorąc za podstawę do porównań sumy w złotych — prawie o połowę, podatki zaś konsumpcyjne lubo wykazują pewien wzrost nie ciąży w takim stopniu na ogóle ludności. — To samo dotyczy wpływów z monopolów.

Kurs waloryzacyjny franka złotego.

Dziś 20 stycznia 1.890.000 mk.

Jutro 21 stycznia 1.900.000 mk.

Pojutrze 22 stycznia 1.900.000 mk.

Dla wyrobów tytoniowych obowiązuje od 14
do 20 włącznie fr. waloryzacyjny 1.910.000 mk.
Dla opłat kolejowych — od 16 do 31 stycznia 1.900.000 mk.

—XX—

Wiadomości gospodarcze.

KREDYT WĘGLOWY DLA NIEMIEC.

PAT. — LONDYN, 19 stycznia —
Sir John Hinley oświadczył, że umowa w
sprawie ułatwień kredytowych dla Niemiec
z wielkimi firmami węglowymi została
podpisana. Odnosne kredyty zostaną
w najbliższej przyszłości udzielone w
wysokości 15 milionów marek złotych na
zakup 400—450 tysięcy ton węgla. Hinley
oświadczył, że kredyty te leżą w in-
teresie Anglii, a dotyczą kolei niemieckich.

POŻYCZKA DLA WĘGIER.

PAT. — LONDYN, 19 stycznia —
Ligi narodów, która zajmuje się
pożyczkami dla Węgier, nie mogła
dotychczas ustalić tekstu, ani podpisać
dokumentów ponieważ nie doszło do porozu-
mienia w kwestiach najważniejszych,
związanych z pożyczką. Pożyczka jest
bowiem zależna od zezwolenia małej en-
tenty. Ponadto musi być wyjaśniona sprawa
dobr państwowych, odziedziczonych
po b. monarchii. Trudności powstały wsku-

tek rozbieżności pomiędzy projektem
francuskim, popieranym przez małą enten-
tę, a projektem angielskim, i do którego
przyłączyły się Włochy. Sadzą tutaj, że
sprawa będzie przekazana komisji regu-
lacyjnej do zaopiniowania. Wskutek te-
go powstałaby nowa zwłoka aż do orze-
czenia tej komisji.

GIELDA URZĘDOWA.

GOTÓWKA.

Dolary 9,850.000—9,800.000.

Franki franc. 445.000.

Korony czeskie 138.000.

CZEKI.

Belgia 409,500—409.000.

Holandia 3,665.000—3,645.000.

Londyn 41,800.000—41,600.000.

Nowy Jork 9,850.000—9,800.000.

Paryż 453.000—451.000.

Praga 286.300—282.250.

Szwajcaria 1,704,500.
Sztokholm 2,575.000.
Wiedeń 138,50—137,75.
Włochy 429.500.
Milionówka 425.000—400.000.
Bony złote 1,400.000—1,500.000.
Tendencja zniżkowa.

WIECZORNA POGIELDA WAR- SZAWSKA.

AW. — WARSZAWA, 19 stycznia
Dolary 9.850—10.300
Tendencja utrzymana, dla akcji mocna
Cegielski 3.00
Chodorów 31
Nafta 3
Pocisk 3.170
Zieleniewski 58.000
Przem. Lw. 3.150
Starachowice 195
Lilpop 3.700
Ostrowiec 51
Węgiel (o 20) 27.500
Modrzejów (a 20) 47
Cukier 20.500

GIELDY ZAGRANICZNE.

PAT. — GDANSK, 19 stycznia —
Notowania oficjalne w guldenach gdań-
skich.

Warszawa 0,575—0,577
Marka polska 0,578—0,582
Dolar 582,03—590,97
Nowy Jork 589,52—592,48
Paryż 26,28—27,02
Londyn 25,00—25,00
Marka niemiecka 135,66—136,55

Berlin 135.411—136.089 za 100 biljo-
nów marek niemieckich
Marka rentowa 136.657—136.087

PAT. — ZURYCH, 19 stycznia — Zam-
knięcie giełdy
Nowy Jork 578,50
Londyn 24,50
Paryż 26,35
Wiedeń 0,0081 i jedna czwarta

Pierwsze źródło zakupu

30% taniej niż u sprzedawców.

Czytajcie „Republikę”.

Gwarantowane pierwszorzędne wyroby

SALA FILHARMONJI:

Dziś o g. 4 po poł. śpiewa

ELNA

GISTEDT

z udziałem

DEMBOWSKIEGO

Bilety już nabywać można w Kasie Filharmonji

Sala Tow. Miłośników Muzyki — Traugutta No 1.

Sobota, dn. 26-go stycznia r. b. o godz. 8-ej wiecz.

A. NOWICKI

artysta dramatyczny i poeta

wyłosi prelekcję na temat:

„Nowa Sztuka“

TREŚĆ: 1) Koncepcja współczesności. 2) My przed wojną i po wojnie. 3) Nowy Człowiek i „Nowa Sztuka”. 4) Bankructwo „Wielkich” idei. 5) Istota „nowej sztuki”. 6) Najnowsze kierunki w malarstwie, rzeźbie i poezji: ekspresjonizm, kubizm, futurizm, dadaizm i „izm” twórcze. 7) Nowa Sztuka, jako wyraz walki o formę. 8) Zmaganie o nową wartość duchowej przemiany. 9) „Czyżanie na Boga” u różnych dróg „idei”. 10) Społeczność wobec nowej Sztuki. 11) Tragizm nieporozumienia między gromadzką jednostką a gminą artystów. 12) Ku nowemu Życiu przez „Nową Sztukę”.

Bilety w cenie 1.500 tys. mk. i 300 tys. do nabycia w Tow. Miłośników Muzyki ul. Traugutta 1 — i w księgarni W-go Gebethnera i Wolfa.

SALA FILHARMONJI:

Środa, d. 23 b. m. o g. 8.30 w.

posel.

Kazimierz Czapieński

wyłosi odczyt n. t.

„Z Bogiem czy bez Boga“

Bilety w Kasie Filharmonji.

KASY PANCERNE

— Safesy —

Specjalne kasy bankowe, stalowe szafy
zaluźkowe do książek, stoły kasowe,
— kasety alarmowe i t. p. —
Budowa: skarbów, trezorów i kas
:: specjalnych rozmiarów ::
polecą

B. N. LITWIN, Sp. Akc.

Tel. 13-79. — Łódź, Piotrkowska Nr. 297. — Tel. 13-79.

Wyłączne przedstawicielstwo: Gdańskich Warsztatów
Budowy Kas i Skarbów (dawniej Blasberg i Szymański)
Tow. Akc. 353

Zakłady elektrotechniczne

G.K. Sztajnke i inż. B. Meierhold

Łódź, ul. Kilińskiego 126-a (stary Nr 112-a), telefon 19-54.

Naprawa silników, prądnic i transformatorów
do najwyższych sił i wszelkich aparatów
:: wchodzących w zakres elektrotechniki. ::

Instalacja samochodów — Akumulatory. Instalacja telefonów i
sygnalizacji. Dźwigi elektryczne.

Poważne przedsiębiorstwo przemysłowe
poszukuje inteligentnego, wykwalifikowanego i energicznego

Kierownika biura

Przy ewentualnych zdolnościach może objąć stanowisko dyrektora.
Rozpatrywane będą tylko oferty ludzi poważnych, którzy już podobne
stanowisko zajmowali. Pożądane są pierwszorzędne referencje. Oferty
proszę składać pod „Soartif” do administracji niniejszego pisma.

339

KASY PANCERNO OGNIOTRWAŁE

ZABEZPIECZONE OD WŁAMANIA, ROZBICIA I PRZEPALENIA
SPECJALNE TYPY BANKOWE

SAFESY

::: BUDOWA SKARBÓW :::

Oferty na ządanie.

Wyłączna reprezentacja Wielkopolskiej Fabryki
KAS OGNIOTRWAŁYCH I SKARBÓW.

EDWARD TELATYCKI

ŁÓDŹ, ulica Piotrkowska Nr 48, telefon Nr 1062.

359

